

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. kovo 20 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Direktyvos 92/50/EEB ir 2004/18/EB – Viešasis paslaugų pirkimas – Valstybinė spaustuvė – Tapatybės dokumentų ir kitų oficialiųjų dokumentų gamyba – Pirkimo sutarties sudarymas su įmone, įsteigta pagal privatinę teisę, iš anksto nesurengus viešojo pirkimo procedūros – Specialios saugumo priemonės – Esminių valstybės narės interesų apsauga“

Byloje C-187/16

dėl 2016 m. balandžio 4 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama A. Tokár ir B.-R. Killmann,

ieškovė,

prieš

Austrijos Respubliką, atstovojamą M. Fruhmann,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai L. Bay Larsen (pranešėjas), T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas ir J. Malenovský, teisėjai E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, C. Lycourgos, M. Vilaras ir E. Regan,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. birželio 7 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2017 m. liepos 20 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo konstatuoti, kad sudarydama dokumentų, kaip antai pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, pirotechnikos leidimų, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų, kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos

* Proceso kalba: vokiečių.

dokumentų, gamybos paslaugų pirkimo sutartis tiesiogiai su *Österreichische Staatsdruckerei GmbH* (toliau – ÖS) ir palikdama galioti nacionalinės teisės nuostatas, įpareigojančias perkančiąsias organizacijas šias paslaugų pirkimo sutartis sudaryti tiesiogiai su šia bendrove, Austrijos Respubliką neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 49 ir 56 straipsnius, 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 322) 4 ir 8 straipsnius, siejamus su jos 11–37 straipsniais, ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132, ir klaidų ištaisymas OL L 339, 2014, p. 14) 14 ir 20 straipsnius, siejamus su jos 23–55 straipsniais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 2 Direktyvose 92/50 ir 2004/18 nustatyta, kad dėl viešojo pirkimo sutarčių, kurių dalykas yra „leidybos ir spausdinimo paslaugos už užmokestį ar sutarties pagrindu“, sudarymo turi būti vykdomos procedūros pagal Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Direktyva 92/50

- 3 Direktyvos 92/50 keturioliktoji konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„kadangi paslaugų srityje tie patys [1971 m. liepos 26 d. Tarybos direktyvoje 71/305/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 185, 1971, p. 5)] ir [1976 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvoje 77/62/EEB dėl viešojo prekių pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 13, 1977, p. 1)] numatyti nukrypimai turėtų būti taikomi valstybės saugumo ar paslapties ir tokių kitų pirkimo taisyklių, nustatytų tarptautinėse sutartyse, susijusių su karinių pajėgų dislokavimu ar tarptautinėmis organizacijomis, prioriteto atžvilgiu.“

- 4 Šios direktyvos 1 straipsnio a punkte, be kita ko, numatyta, kad „viešojo paslaugų pirkimo sutartys – tai atlygintinio piniginio pobūdžio sutartys, kurias raštu sudaro paslaugų teikėjas ir perkančioji organizacija“.

- 5 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Sudarant viešojo paslaugų pirkimo sutartis <...>, perkančiosios organizacijos taiko tvarką, priderintą prie šios direktyvos nuostatų.“

- 6 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Ši direktyva netaikoma paslaugoms, kurios yra paskelbtos paslaptimi arba kurias teikiant privaloma laikytis specialių saugumo priemonių pagal šioje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, arba kai to reikalauja tos valstybės pagrindinių saugumo interesų apsauga.“

- 7 Direktyvos 92/50 8 straipsnyje nustatyta:

„Sutartys, kurių objektas – I A priede išvardytos paslaugos, yra sudaromos pagal III–VI dalių nuostatas.“

- 8 Minėtose III–VI dalyse įtvirtinti šios direktyvos 11–37 straipsniai.

- 9 Šios direktyvos I A priede, visų pirma 15 kategorijoje, numatytos „Leidybos ir spausdinimo paslaugos už užmokestį ar sutarties pagrindu“.

Direktyva 2004/18

- 10 Direktyvos 2004/18 14 straipsnyje „Slaptos arba specialių saugumo priemonių reikalaujančios sutartys“ numatyta:

„Ši direktyva netaikoma viešosioms sutartims, kai jos paskelbiamos slaptomis, kai jų vykdymui pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus privaloma imtis specialių saugumo priemonių arba kai to reikalauja esminių tos valstybės narės interesų apsauga.“

- 11 Šios direktyvos 20 straipsnyje „II A priede išvardytos paslaugų pirkimo sutartys“ nustatyta:

„Sutartys II A priede išvardytoms paslaugoms sudaromos 23–55 straipsniuose nustatyta tvarka.“

- 12 Šiame priede, visų pirma 15 kategorijoje, numatytos „Leidybos ir spausdinimo paslaugos už užmokestį ar sutarties pagrindu“.

Reglamentas (EB) Nr. 2252/2004

- 13 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2252/2004 dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrikos standartų (OL L 385, 2004, p. 1) 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Kiekviena valstybė narė skiria vieną įstaigą, atsakingą už pasų ir kelionės dokumentų spausdinimą. Šios įstaigos pavadinimą ji praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. Dvi arba kelios valstybės narės šiam tikslui gali skirti tą pačią įstaigą. Kiekviena valstybė narė turi teisę keisti savo paskirtą įstaigą. Apie tai ji informuoja atitinkamai Komisiją ir kitas valstybes nares.“

Austrijos teisė

StDrG

- 14 *Bundesgesetz zur Neuordnung der Rechtsverhältnisse der Österreichischen Staatsdruckerei* (Federalinis įstatymas dėl OS teisinės padėties pertvarkos, *Bundesgesetzblatt I*, 1/1997, toliau – *StDrG*) 1a straipsnis suformuluotas taip:

„<...> Bendrovė <...> vadinasi „Österreichische Staatsdruckerei GmbH“; ji atsakinga už federalinėms tarnyboms skirtų spaudos gaminių, kuriuos gaminant reikalaujama paisyti slaptumo arba laikytis saugumo normų (saugioji spauda). <...>“

- 15 *StDrG* 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Bendrovė bet kuriuo atveju atlieka šias užduotis:

1. gamina federalinėms tarnyboms skirtus spaudos gaminius, kuriuos gaminant reikalaujama paisyti slaptumo arba laikytis saugumo normų (saugioji spauda) <...>“

16 *StDrG* 2 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Federalinės institucijos 2 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytų spaudos gaminių gamybą paveda tik [ÖS] <...>, nebent [minėta] bendrovė dėl faktinių ar teisinių priežasčių negali tinkamai įvykdyti užduočių už protingą kainą arba jeigu trečiasis asmuo pasiūlo federalinei institucijai atitinkamą gaminių už mažesnę kainą, teikdamas tapačią paslaugą tomis pačiomis sutartinėmis sąlygomis. <...>“

17 *StDrG* 6 straipsnio „Saugiosios spaudos priežiūra“ 1 dalyje nustatyta, kad administracinių ir komercinių operacijų ir su saugiosios spaudos gamyba, tvarkymu ir sandėliavimu susijusių darbo procesų priežiūrą vykdo už atitinkamą saugiąją spaudą atsakingas federalinis ministras.

18 Pagal minėto 6 straipsnio 2 dalį ÖS, siekdama išvengti piktnaudžiavimo, turi imtis visų reikalingų saugumo priemonių dėl saugiosios spaudos gamybos, tvarkymo ir sandėliavimo.

19 Pagal to paties 6 straipsnio 3 dalį ÖS turi užtikrinti, kad už atitinkamą saugiąją spaudą atsakingas federalinis ministras turėtų galimybę patekti į veikalai skirtas patalpas ir susipažinti su atitinkamais veiklos dokumentais tiek, kiek tai reikalinga priežiūrai vykdyti.

Įsakymas dėl pasų

20 Pasų su lustu, įskaitant tarnybinius ir diplomatinius pasus, tapatybės kortelių ir laikinųjų pasų gamybą reglamentuoja *Verordnung der Bundesministerin für Inneres über die Gestaltung der Reisepässe und Passersätze* (federalinės vidaus reikalų ministrės įsakymas dėl pasų ir pasų pakaitalų formos, *Bundesgesetzblatt* 861/1995, toliau – Įsakymas dėl pasų).

21 Įsakymo dėl pasų A, D ir E prieduose pateikti gamintinų pasų, tarnybinių pasų ir diplomatinių pasų pavyzdžiai, kurių paskutiniame puslapyje yra žyma *PRINT by ÖSD*.

22 Konkrečiai dėl tapatybės kortelių Įsakymo dėl pasų 5 straipsnyje numatyta apsauga nuo klastojimo ir padirbinėjimo.

23 Taigi iš *StDrG* 2 straipsnio 3 dalies, taikomos kartu su Įsakymu dėl pasų, matyti, kad, išskyrus šioje nuostatoje numatytas išimtis, pasus su lustais, tapatybės korteles ir laikinuosius pasus turi gaminti ÖS.

Įsakymas dėl leidimų gyventi šalyje

24 Pagal *Verordnung der Bundesministerin für Inneres zur Durchführung des Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetzes* (federalinės vidaus reikalų ministrės įsakymas dėl įsikūrimo ir gyvenimo šalyje įstatymo įgyvendinimo, *Bundesgesetzblatt* II, 451/2005) 3 straipsnio 3 dalį, 10a straipsnio 2 dalį ir 10c straipsnio 2 dalį registracijos pažymėjimus, laikinųjų leidimų gyventi pažymėjimus, paraiškos pateikimo patvirtinimus ir teisėto gyvenimo šalyje patvirtinimus turi gaminti tik ÖS.

Ministro įsakymas dėl kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų

25 Kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų formą reglamentuoja *Verordnung des Bundesministers für Wissenschaft und Verkehr über die Durchführung des Führerscheingesetzes* (federalinio mokslo ir transporto reikalų ministro įsakymas dėl Vairuotojo pažymėjimo įstatymo įgyvendinimo, *Bundesgesetzblatt* II, 320/1997).

26 Pagal šio įsakymo 1 straipsnio 2 dalį vairuotojo pažymėjimai turi turėti apsaugos nuo klastojimo arba padirbinėjimo savybes.

- 27 Šioje nuostatoje taip pat numatyta, kad kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimus gali gaminti tik atsakingo federalinio ministro paskirtas paslaugų teikėjas.
- 28 Atsižvelgiant į *StDrG* 2 straipsnio 3 dalį, paslaugų teikėja, išskyrus šioje nuostatoje numatytas išimtis, gali būti tik ÖS.

Ministro įsakymas dėl kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų

- 29 Kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų formą reglamentuoja *Verordnung des Bundesministers für Wissenschaft und Verkehr, mit der Bestimmungen über die Einrichtung von Zulassungsstellen festgelegt werden* (federalinio mokslo ir transporto reikalų ministro įsakymas dėl registracijos įstaigų įsteigimo nuostatų, *Bundesgesetzblatt* II, 464/1998).
- 30 Šio įsakymo 13 straipsnio 1a dalyje numatyta, kad transporto priemonių registracijos dokumentai turi turėti apsaugos nuo klastojimo arba padirbinėjimo savybes.
- 31 Minėto įsakymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad šiuos transporto priemonių registracijos dokumentus gali gaminti tik atsakingo federalinio ministro paskirtas paslaugų teikėjas.
- 32 Atsižvelgiant į *StDrG* 2 straipsnio 3 dalį, paslaugų teikėja, išskyrus šioje nuostatoje numatytas išimtis, gali būti tik ÖS.

Ministro įsakymas dėl pirotechnikos leidimų

- 33 Remiantis *Verordnung der Bundesministerin für Inneres über die Durchführung des Pyrotechnikgesetzes 2010* (federalinės vidaus reikalų ministrės įsakymas dėl 2010 m. Pirotechnikos įstatymo įgyvendinimo, *Bundesgesetzblatt* II, 499/2009) 8 straipsniu, prašymo išduoti pirotechnikos leidimą forma turi atitikti šio įsakymo II priede pateiktą pavyzdį. Vadovaujantis šiuo pavyzdžiu, prašymas turi būti teikiamas ÖS.
- 34 Minėto įsakymo 9 straipsnyje numatyta, kad pirotechnikos leidimas turi turėti apsaugos nuo klastojimo arba padirbinėjimo savybes.

Ikiteisminė procedūra

- 35 2011 m. balandžio 6 d. oficialiu pranešimu Komisija pranešė Austrijos Respublikai abejojanti dėl tam tikrų viešojo pirkimo sutarčių dėl oficialiųjų dokumentų, t. y. pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, asmens tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų, popierinių ir kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų, pirotechnikos leidimų, laivavedžio pažymėjimų, saugiųjų dokumentų blankų, narkotinių vaistinių preparatų etikečių ir mopedo vairuotojo pažymėjimų, spausdinimo paslaugų sudarymo tiesiogiai su ÖS atitikties SESV ir direktyvų 92/50 ir 2004/18 nuostatoms.
- 36 Šiuo klausimu Komisija nurodė, kad ÖS, pagal privatinę teisę įsteigta bendrovė, spausdindama šiuos dokumentus, teikė paslaugas, dėl kurių sutartys turėjo būti sudaromos pagal Direktyvą 92/50 arba Direktyvą 2004/18 tiek, kiek jos patenka į vienos iš šių direktyvų taikymo sritį, arba paisant SESV 49 ir 56 straipsniuose įtvirtintos įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas tiek, kiek jos nepatenka į minėtų direktyvų taikymo sritį.
- 37 2011 m. birželio 7 d. atsakyme Austrijos Respublika teigė, kad aptariamoms paslaugų pirkimo sutartys skirtos jos esminių interesų apsaugai, todėl nepatenka nei į SESV, nei į direktyvų 92/50 ir 2004/18 taikymo sritį. Be to, ji pridūrė, kad tiesioginį pirkimo sutarčių dėl šių dokumentų spausdinimo

paslaugų paskyrimą vien OS pateisina būtinybė saugoti informacijos slaptumą, garantuoti minėtų dokumentų autentiškumą ir teisingumą, užtikrinti aprūpinimą šiais dokumentais ir garantuoti neskelbtinų duomenų apsaugą.

- 38 2012 m. liepos 17 d. ir 2013 m. kovo 28 d. raštais Austrijos Respublika papildė savo atsakymą į oficialų pranešimą.
- 39 Komisija laikėsi nuomonės, kad šios valstybės narės atsakymai netenkina, todėl 2014 m. liepos 11 d. nusiuntė jai pagrįstą nuomonę. Joje Komisija pabrėžė, kad Austrijos Respublika neįrodė, jog pirkimo sutarčių dėl pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų, kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų ir pirotechnikos leidimų spausdinimo sudarymą tiesiogiai su OS pateisina jos saugumo interesų apsauga, ir kad buvo įmanoma surengti tokį viešojo pirkimo konkursą, kuriame būtų galėjusios dalyvauti vien specializuotos dokumentų spausdinimo įmonės, kurios tenkina specialius saugumo reikalavimus ir kurioms taikoma atitinkama priežiūra.
- 40 Vis dėlto Komisija atsiėmė kaltinimus dėl mopedo vairuotojo pažymėjimų, popierinių transporto priemonių registracijos dokumentų, laivavedžio pažymėjimų, saugiųjų dokumentų blankų ir narkotinių vaistinių preparatų etikečių, nes kai kurie iš šių dokumentų buvo panaikinti, o dėl kai kurių gamybos buvo paskelbtas konkursas.
- 41 2014 m. rugsėjo 10 d. raštu Austrijos Respublika atsakė į pagrįstą nuomonę. Iš esmės ji vėl rėmėsi savo nacionalinio saugumo užtikrinimu grindžiamais interesais ir pabrėžė, jog aptariamų dokumentų spausdinimo sutarčių vykdymas glaudžiai susijęs su viešąja tvarka ir jos valdžios institucijų veikimu. Ji, be kita ko, tvirtino, kad iš kitų įmonių nei OS reikalauti laikytis saugumo reikalavimų galima tik remiantis civilinės teisės normomis ir kad Austrijos valdžios institucijoms įstatymu suteikti specialūs įgaliojimai kontroliuoti OS.
- 42 Dėl pirotechnikos leidimų spausdinimo pirkimo sutarčių ji nurodė, kad šių pirkimo sutarčių vertė tokia maža, kad kitos įmonės nėra suinteresuotos jų vykdymu, todėl šių sutarčių sudarymas nepatenka į SESV įtvirtintų laisvių taikymo sritį.
- 43 Kadangi Austrijos Respublikos atsakymai Komisijos netenkino, pastaroji pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinių

- 44 Komisijos ieškinyje pareikštas dėl, pirma, pirkimo sutarčių dėl pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų ir kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų ir, antra, dėl pirotechnikos leidimų spausdinimo paslaugų.

Pirkimo sutartys dėl pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų ir kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų spausdinimo paslaugų

Šalių argumentai

- 45 Komisija pažymi, kad aptariamoms pirkimo sutartims patenka į direktyvų 92/50 ir 2004/18 taikymo sritį, nes jų numatomos vertės viršija pagal minėtas direktyvas taikomas ribas. Todėl, kiek tai susiję su minėtomis pirkimo sutartimis, Austrijos Respublika turėjo taikyti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūras, numatytas Direktyvos 92/50 8 straipsnyje, siejamame su šios direktyvos 11–37 straipsniais, ir Direktyvos 2004/18 20 straipsnyje, siejame su jos 23–55 straipsniais.

- 46 Komisija iš esmės teigia, kad Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalyje ir Direktyvos 2004/18 14 straipsnyje numatytos išimtys, kuriomis remiasi Austrijos Respublika, turi būti aiškinamos siaurai.
- 47 Be to, pagal šiuos straipsnius valstybėms narėms negali būti suteikiami įgaliojimai nukrypti nuo SESV arba direktyvų 92/50 ir 2004/18 nuostatų vien remiantis savo esminiais saugumo interesais.
- 48 Šiomis aplinkybėmis vien Austrijos Respublikos patvirtinimo, kad aptariamoms paslaugų pirkimo sutartys reikalauja taikyti specialias saugumo priemones arba kad būtina nukrypti nuo Sąjungos teisės nuostatų siekiant apsaugoti savo esminius saugumo interesus, nepakanka, norint įrodyti aplinkybes, pateisinančias Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalies arba Direktyvos 2004/18 14 straipsnio taikymą.
- 49 Be to, Komisija pažymi, kad ŪS yra pagal privatinę teisę įsteigta ribotos atsakomybės bendrovė, kurios vienintelė akcininkė yra *Österreichische Staatsdruckerei Holding AG*, o pastarosios akcijos kotiruojamos biržoje ir priklauso privatiems asmenims. Beje, *StDrG*, priešingai nei ankstesnėse teisės nuostatose, nebeįskaitoma jokio specialaus valstybės kontrolės mechanizmo. Per teismo posėdį Komisija šiuo klausimu patikslino, kad Austrijos valdžios institucijoms suteiktos kontrolės prerogatyvos, nustatytos su ŪS sudarytoje sutartyje.
- 50 Anot Komisijos, Austrijos Respublika neįrodė, kad konkursas visiškai neįmanomas dėl to, kad stipriai pakenktų konfidencialumo pareigos paisymui ir saugumo ir kontrolės priemonėms. Nors būtinybė garantuoti dokumentų, skirtų asmens tapatybei įrodyti, autentiškumą ir teisingumą, apsaugoti asmens duomenis ir užtikrinti aprūpinimą, kiek tai susiję su atitinkamų dokumentų spausdinimu, laikytina bendruoju interesu, vis dėlto toks interesas ne visuomet sutampa su esminiu saugumo interesu.
- 51 Dėl Austrijos Respublikos nurodomos būtinybės garantuoti aprūpinimą oficialiais dokumentais Komisija mano, kad tokia garantija nėra saugumo interesas ir prireikus gali būti pasiekta sudarant kelias preliminarias sutartis.
- 52 Komisija pripažįsta, kad valstybė narė gali imtis priemonių siekdama išvengti oficialiųjų dokumentų klastojimo. Tačiau nėra nieko, kas rodytų, kad šiems tikslams būtų pakenkta, jeigu dokumentų spausdinimas būtų pavestas kitoms spaustuvėms, netgi iš kitų valstybių narių, nes tvarkomų duomenų, reikalingų dokumentų spausdinimui, konfidencialumas gali būti užtikrintas konkurse dalyvaujančioms įmonėms nustatant konfidencialumo pareigą.
- 53 Aptariamų pirkimo sutarčių vykdymo centralizavimą galima pasiekti surengiant vieną konkursą dėl visų saugiųjų dokumentų spausdinimo, o Austrijos valdžios institucijų galimybes kontroliuoti gali būti numatytos su pasirinkta įmone sudarytoje sutartyje.
- 54 Dėl pasitikėjimo įmone, teikiančia leidimų gyventi spausdinimo paslaugą, Komisija atsako, kad šiam Austrijos Respublikos nurodytam argumentui negalima pritarti, nes Austrijos valdžios institucijos pirkimo sutartis dėl saugiųjų dokumentų spausdinimo gali sudaryti ir su kitomis įmonėmis nei ŪS, ypač tuomet, kai ji negali įvykdyti minėtų pirkimo sutarčių.
- 55 Austrijos Respublika nesutinka su tariamu įsipareigojimų nevykdymu. Ji teigia, kad, remiantis Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalimi ir Direktyvos 2004/18 14 straipsniu, aptariamais pirkimais nepatenka į šių direktyvų taikymo sritį. Anot jos, ji turi teisę saugoti savo esminius interesus ir aptariamų pirkimo sutarčių vykdymui pagal Austrijoje galiojančias įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas numatyti specialias saugumo priemones.
- 56 Per teismo posėdį Austrijos Respublika patikslino, kad Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalyje ir Direktyvos 2004/18 14 straipsnyje numatytos išimtys taikomos nepriklausomai nuo numatytosios SESV 346 straipsnio 1 dalies a punkte.

- 57 Ši valstybė narė iš esmės nurodo, kad saugumo politika yra esminis valstybės suverenumo elementas ir būtent valstybės narės, kurios šiuo požiūriu turi didelę diskreciją, turi apibrėžti savo esminius saugumo interesus ir nustatyti, ar būtinos saugumo priemonės.
- 58 Austrijos Respublika nurodo tam tikrus savo esminių interesų visuomenės saugumo srityje aspektus, kurie svarbūs spausdinant saugiuosius dokumentus. Jos nuomone, šiuo aspektu pirmiausia reikėtų garantuoti dokumentų, skirtų asmens tapatybei įrodyti, autentiškumą ir teisingumą, nes tapatybės dokumentai yra glaudžiai susiję su viešąja tvarka ir valstybės institucijų veikimu. Vadinasi, būtina užtikrinti ypatingų asmens duomenų apsaugą. Galiausiai, reikia pasirūpinti tuo, kad būtų garantuotas aprūpinimo saugumas.
- 59 Pirmiausia, kiek tai susiję su būtinybe užtikrinti tapatybės dokumentų autentiškumą ir teisingumą, Austrijos Respublika tvirtina, kad šis reikalavimas reiškia, jog turi būti apibrėžtas aukštas technikos lygis saugumo srityje, kad būtų išvengta bet kokio klastojimo pavojaus, visų pirma kovoje su terorizmu ir nusikalstamumu.
- 60 Antra, kiek ta susiję su ypatingų asmens duomenų apsauga, tapatybės dokumentų apsauga suponuoja aukštus saugumo reikalavimus, nes minėtuose dokumentuose yra tokių duomenų, visų pirma biometrinių. Šiuo klausimu Austrijos Respublika ginčija Komisijos argumentą, kad šiuo atveju būtų kalbama tik apie individualius interesus, o ši valstybė narė mano priešingai, kad kėsinimasis į tokius duomenis, visų pirma kovos su terorizmu kontekste, turėtų būti laikomas grėsme visuomenės vidaus saugumui, todėl turėtų būti užkardomas visomis priemonėmis.
- 61 Trečia, greito aptariamų oficialiųjų dokumentų gavimo prielaida – garantuotas valstybės aprūpinimas. Jeigu tapatybės dokumentų spausdinimas būtų pavestas kitoms įmonėms nei ŪS, tai ilgainiui pakenktų Austrijos Respublikos strategijai saugumo srityje, nes tuo atveju, jeigu taptų neįmanoma tiekti reikiamo skaičiaus pasų, žinoma, būtų spausdinami laikinieji pasai, tačiau jau mažesnio saugumo sąlygomis.
- 62 Austrijos Respublika tvirtina, kad turint galvoje teroristines grėsmes ir veiklą, tik viena valstybės veiksmingai prižiūrima spaustuvė turi būti įgaliota gaminti tapatybės dokumentus.
- 63 Austrijos Respublika primena, kad visų reikšmingų saugumo srities paslaugų sukonzentravimas pasirenkant vieną tiekėją taip pat yra esminis saugumo strategijos elementas. Šiuo klausimu minėta valstybė narė teigia, kad iš Reglamento Nr. 2252/2004 3 straipsnio 2 dalies, o tiksliau iš reikalavimo skirti „vieną įstaigą, atsakingą už pasų ir kelionės dokumentų spausdinimą“, matyti, jog jų negali spausdinti kelios įstaigos. Be to, siekiant išvengti saugumo požiūriu neskelbtinų duomenų sklaidos, aptariamų dokumentų spausdinimo centralizavimas būtų tinkama priemonė.
- 64 Anot Austrijos Respublikos, jos taikoma strategija, kurios esmė – sudaryti aptariamą pirkimo sutartį tik su vienu konkurso laimėtoju, kurio gamybos vieta ar vietos yra nacionalinėje teritorijoje, siekiama, pirma, išvengti informacijos apie saugumo priemones paskleidimo kitiems Austrijoje arba kitoje valstybėje narėje veikiantiems rangovams.
- 65 Antra, tokio sutarčių sudarymo tikslas – užtikrinti veiksmingesnę nacionalinių institucijų įgyvendinant administracines kontrolės prerogatyvas vykdomą šios spaustuvės kontrolę. Austrijos Respublika teigia, kad teisiniu keliu įgyvendinama kontrolė, kuri pasibaigus galimai ilgai procedūrai lemtų sankcijas už saugumo sąlygų nepaisymą pagal sutarties nuostatas, nėra tokia veiksminga kaip valstybės vykdoma kontrolė.
- 66 Dėl Komisijos teiginio, kad Austrijos Respublika turi įrodyti, jog konkursas yra visiškai neįmanomas, ši valstybė narė teigia, kad nei Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalyje, nei Direktyvos 2004/18 14 straipsnyje tokios sąlygos nėra.

- 67 Be to, ši valstybė narė turėjo ne tik remtis savo su saugumu susijusiais interesais, bet ir įvardyti saugotinus interesus ir priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti šiuos interesus.
- 68 Galiausiai, per teismo posėdį Austrijos Respublika tvirtino, kad aptariamoms pirkimo sutartys negali būti vykdomos organizuojant konkursą, nes kitose valstybėse narėse įsisteigusios įmonės negali visiškai išvengti jų atitinkamų valstybių valdžios institucijų įsikišimo ir kartais privalo bendradarbiauti su minėtomis valdžios institucijomis arba minėtų valstybių narių saugumo tarnybomis netgi ir tuomet, kai šias sutartis vykdo Austrijoje esantis padalinys, todėl kyla grėsmė, kad bus atskleista neskelbtina informacija.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 69 Pirmiausia pažymėtina, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, pirmosios pirkimo sutartys, dėl kurių pareikštas šis ieškinys, su OS sudarytos 2004 m., todėl jos gali patekti į Direktyvos 92/50 taikymo sritį, o su šia bendrove nuo 2006 m. sausio 31 d. iki 2014 m. rugsėjo 12 d., t. y. tuomet, kai baigėsi pagrįstoje nuomonėje nustatytas terminas, sudarytos sutartys gali patekti į Direktyvos 2004/18, kuria nuo 2006 m. sausio 31 d. buvo panaikintos ir pakeistos reikšmingos Direktyvos 92/50 nuostatos, taikymo sritį.
- 70 Beje, aptariamoms pirkimo sutartys yra sutartys, kurių dalykas – Direktyvos 92/50 I A priede ir Direktyvos 2004/18 II A priede numatytos paslaugos, tiksliau – leidybos ir spausdinimo paslaugos už užmokestį ar sutarties pagrindu. Šalys neginčija, kad numatoma šių sutarčių vertė viršija šiose direktyvose numatytas verčių ribas.
- 71 Remiantis Direktyvos 92/50 8 straipsniu, siejama su jos 11–37 straipsniais, ir Direktyvos 2004/18 20 straipsniu, siejama su jos 23–55 straipsniais, kadangi aptariamų dokumentų spausdinimas yra leidybos ir spausdinimo už užmokestį arba sutarties pagrindu paslauga, jai iš esmės taikoma pareiga surengti viešojo pirkimo procedūrą pagal šių straipsnių reikalavimus.
- 72 Tačiau pagal SESV 346 straipsnio 1 dalies a punktą jokia valstybė narė neprivalo teikti informacijos, kurios atskleidimą ji laiko prieštaraujančiu gyvybiniams savo saugumo interesams. Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 42 punkte, ši nuostata, atsižvelgiant į bendrą jos formuluotę, gali būti taikoma, be kita ko, nekarinės paskirties viešiesiems pirkimams, kaip antai šiame ieškinyje nagrinėjamam spausdinimo paslaugų pirkimui.
- 73 Iš Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2004/18 14 straipsnio, kurie suformuluoti beveik identiška, matyti, kad šios direktyvos netaikomos viešojo pirkimo sutartims, be kita ko, tuomet, kai jų vykdymui pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus privaloma imtis specialių saugumo priemonių arba kai to reikalauja esminių tos valstybės narės interesų apsauga.
- 74 Šioje procedūroje Austrijos Respublika remiamasi šiomis išimtimis, siekdama pateisinti aptariamų spausdinimo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymą tiesiogiai su OS.
- 75 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip teigia Austrijos Respublika, būtent valstybės narės turi apibrėžti savo esminius saugumo interesus, o šiuo atveju Austrijos institucijos – apibrėžti saugumo priemones, kurios tapatybės dokumentų ir kitų oficialiųjų dokumentų, kaip antai aptariamų šioje byloje, spausdinimo srityje būtinos šios valstybės visuomenės saugumo apsaugai (pagal analogiją žr. 2003 m. spalio 16 d. Sprendimo *Komisija / Belgija*, C-252/01, EU:C:2003:547, 30 punktą).

- 76 Vis dėlto taip pat primintina, kad, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, priemonėms, kurias valstybės narės priima dėl teisėtų nacionalinio intereso reikalavimų, Sąjungos teisė nėra netaikoma vien todėl, kad jos priimtos, be kita ko, dėl visuomenės saugumo intereso (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-337/05, EU:C:2008:203, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 77 Beje, šiame ieškinyje aptariamos išimtys, kaip numatyta suformuotoje jurisprudencijoje dėl leidžiančių nukrypti nuo pagrindinių laisvių nuostatų, turi būti aiškinamos siaurai (dėl SESV 346 straipsnio 1 dalies b punkto pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 7 d. Sprendimo *Insinöörtoimisto InsTiimi*, C-615/10, EU:C:2012:324, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 78 Be to, nors pagal Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2004/18 14 straipsnį, kuriais Austrijos Respublika pirmiausia remiasi, valstybėms narėms suteikiama diskrecija nuspręsti dėl priemonių, jų nuomone, būtinų savo esminiams saugumo interesams apsaugoti, vis dėlto šie straipsniai negali būti aiškinami kaip suteikiantys valstybėms narėms teisę nukrypti nuo SESV nuostatų vien remiantis minėtais interesais. Iš tikrųjų valstybė narė, kuri nori pasinaudoti šiomis išimtimis, turi įrodyti būtinybę pasinaudoti šiomis išimtimis tam, kad apgintų savo esminius saugumo interesus. Toks reikalavimas taip pat taikomas tuomet, kai ši valstybė narė remiasi dar ir SESV 346 straipsnio 1 dalies a punktu (pagal analogiją žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Schiebel Aircraft*, C-474/12, EU:C:2014:2139, 34 punktą).
- 79 Todėl valstybė narė, kuri remiasi šiomis išimtimis, turi įrodyti, kad poreikis apsaugoti tokius interesus negalėjo būti patenkintas skelbiant konkursą, kaip antai numatytą direktyvose 92/50 ir 2004/18 (pagal analogiją žr. 2008 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-337/05, EU:C:2008:203, 53 punktą).
- 80 Nagrinėjamoje byloje Austrijos Respublika įvardijo savo esminius saugumo interesus, kurie, jos nuomone, turi būti apsaugoti, ir nuo šių interesų apsaugos neatsiejamas garantijas, tačiau, atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta šio sprendimo 75 ir 76 punktuose, reikia patikrinti, ar ši valstybė narė įrodė, kad jos siekiamų tikslų nebuvo galima pasiekti surengus konkursą, kaip antai numatytą šiose abiejose direktyvose.
- 81 Šiuo klausimu Austrijos Respublika teigia, kad, pirma, esminių nacionalinio saugumo interesų apsauga reikalauja, jog pirkimo sutartys dėl oficialiųjų dokumentų spausdinimo būtų vykdomos centralizuotai, sudarant sutartį su viena įmone.
- 82 Net jeigu būtų daroma prielaida, jog centralizuotas aptariamų pirkimo sutarčių vykdymas dėl Austrijos Respublikos nurodytų priežasčių galėtų būti laikomas esminių jos nacionalinio saugumo interesų apsaugos priemone, reikia pažymėti, kad viešojo pirkimo procedūrų, numatytų atitinkamai Direktyvos 92/50 8 straipsnyje, siejamame su jos 11–37 straipsniais, ir Direktyvos 2004/18 20 straipsnyje, siejamame su jos 23–55 straipsniais, laikymasis nėra kliūtis aptariamų sutarčių vykdymą pavesti vienam ūkio subjektui.
- 83 Nors, kaip pažymi Austrijos Respublika, valstybės narės privalo paisyti reikalavimų, kylančių iš Reglamento Nr. 2252/2004 3 straipsnio 2 dalies, pagal kurią jos įpareigojamos paskirti vieną įstaigą, atsakingą už pasų ir kelionės dokumentų spausdinimą, konstatuotina, kad ši nuostata tik numato pareigą paskirti tokią vieną įstaigą, tačiau neatmeta galimybės prieš tai surengti viešojo pirkimo procedūros tokiai įstaigai paskirti.
- 84 Antra, dėl Austrijos Respublikos argumento, grindžiamo jos valdžios institucijų būtinybe, įgyvendinant joms pagal *StDrG* 6 straipsnio 3 dalį pripažintas prerogatyvas, turėti galimybę užtikrinti veiksmingą administracinę kontrolę, taikomą vieninteliame konkurso laimėtojui, kurio gamybos ir sandėliavimo vietos yra šios valstybės narės teritorijoje, t. y. šiuo atveju – ŪS, pažymėtina, kad nors ūkio subjektas, kuriam pavesta vykdyti aptariamą spausdinimo paslaugų pirkimo sutartį, turi atitikti saugumo

reikalavimus, kad užtikrintų saugotinos informacijos konfidencialumą, vis dėlto Austrijos Respublika neįrodė, kad vien ÖS administracinė kontrolė, kurią pagal šią nuostatą gali atlikti Austrijos valdžios institucijos, gali būti tinkama užtikrinti šį konfidencialumą, todėl reikia netaikyti Direktyvose 92/50 ir 2004/18 numatytų viešojo pirkimo sutarčių sudarymo nuostatų.

- 85 Kiek tai susiję su šiuo klausimu, neatrodo, kad tokios administracinės kontrolės nebūtų galima taikyti kitoms Austrijoje įsisteigusioms įmonėms nei ÖS. Be to, ši valstybė narė neįrodė, kad informacijos, perduodamos aptariamų oficialiųjų dokumentų spausdinimo tikslais, konfidencialumo paisymo kontrolė būtų užtikrinta ne taip gerai nei tuo atveju, jeigu toks spausdinimas konkurso tvarka būtų pavestas kitoms – nesvarbu, Austrijoje ar kitoje valstybėje narėje įsisteigusioms – įmonėms, kurioms civilinės sutarčių teisės normomis būtų privalomai nustatytos konfidencialumo ir saugumo priemonės.
- 86 Visų pirma, įgyvendinant viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūrą, būtų galima numatyti pasirinktiems kontrahentams pareigą leisti atlikti saugumo kontrolę, lankytis arba atlikti patikras įmonės patalpose, nesvarbu, ar ji įsisteigusi Austrijoje, ar kitoje valstybėje narėje, arba vykdant aptariamą pirkimo sutartį paisyti – net ir ypač aukštą – techninių konfidencialumo reikalavimų.
- 87 Trečia, dėl Austrijos Respublikos nurodyto reikalavimo garantuoti aprūpinimą, pažymėtina, kad, nors aptariamais oficialieji dokumentai yra glaudžiai susiję su viešąja tvarka ir valstybės institucijų veikimu, o to prielaida yra užtikrinta aprūpinimo garantija, vis dėlto ši valstybė narė neįrodė, kad nurodytas tikslas negali būti pasiektas surengiant viešojo pirkimo konkursą ir kad tokiai garantijai būtų pakenkta, jeigu šių dokumentų spausdinimas būtų pavestas kitoms įmonėms, tam tikrais atvejais įsisteigusioms ir kitose valstybėse narėse.
- 88 Ketvirta, kiek tai susiję su būtinybe užtikrinti konkurso laimėtojo patikimumą, pasakytina, kad, nors valstybės narės privalo turėti galimybę įsitikinti, kad per viešojo pirkimo konkursą, kaip antai aptariamą šioje byloje, sutartys būtų sudarytos tik su patikimomis įmonėmis taikant sistemą, kuri užtikrina specialių konfidencialumo ir saugumo normų paisymą aptariamų dokumentų spausdinimo srityje, tačiau Austrijos Respublika neįrodė, kad perduodamų duomenų konfidencialumo negalima pakankamai garantuoti, jeigu pasibaigus viešojo pirkimo konkursui šių dokumentų spausdinimas būtų pavestas kitai įmonei nei ÖS.
- 89 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog būtinybė nustatyti konfidencialumo pareigą savaime netrukdo surengti konkurso procedūros siekiant sudaryti sutartį (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-337/05, EU:C:2008:203, 52 punktą).
- 90 Be to, Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad duomenų konfidencialumą galima užtikrinti nustatant pareigą saugoti paslaptį, ir tam nebūtina nesilaikyti viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūrų (pagal analogiją žr. 1989 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-3/88, EU:C:1989:606, 15 punktą).
- 91 Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 68 punkte, niekas netrukdo perkančiajai organizacijai nustatyti ypač griežtus reikalavimus dėl konkurso laimėtojų tinkamumo ir patikimumo, atitinkamai formuluoti konkurso sąlygas ir paslaugų teikimo sutartis ir reikalauti iš potencialių konkurso dalyvių pateikti reikiamus įrodymus.
- 92 Šiuo klausimu Austrijos Respublika per teismo posėdį nurodė, jog esama pavojaus, kad bus atskleista neskelbtina informacija, nes užsienyje įsisteigusios įmonės negali visiškai išvengti savo šalies valdžios institucijų įsikišimo, kadangi tam tikrais atvejais jos pačios pagal taikytinus savo šalių įstatymus privalo bendradarbiauti su šiomis institucijomis arba jų saugumo tarnybomis netgi tuomet, kai viešojo pirkimo sutartis vykdo per savo padalinį Austrijoje.

- 93 Vis dėlto pažymėtina, kad Austrijos valdžios institucijos gali nuspręsti į sąlygas, reglamentuojančias konkursą dėl aptariamo pirkimo sutarčių sudarymo, įtraukti išlygas, įpareigojančias konkurso laimėtoją laikytis bendrojo konfidencialumo, ir numatyti, kad konkurso dalyviai, negalintys, be kita ko, dėl savo valstybės narės įstatymų pakankamai garantuoti, kad vykdys šią pareigą šiai valstybei narei, negalėtų dalyvauti konkurse. Be to, Austrijos valdžios institucijos gali nuspręsti, kad dėl tokios pareigos nesilaikymo vykdant aptariamas pirkimo sutartis bus numatyta konkurso laimėtojams taikyti sankcijas – visų pirma sutartines.
- 94 Šiuo klausimu Austrijos Respublika neįrodė, kad tikslo – užkirsti kelią neskelbtinos su aptariamų oficialiųjų dokumentų gamyba susijusios informacijos atskleidimui – nebūtų galima pasiekti, jeigu būtų surengta konkurso procedūra, kaip antai nurodyta atitinkamai Direktyvos 92/50 8 straipsnyje, siejamame su jos 11–37 straipsniais, ir Direktyvos 2004/18 20 straipsnyje, siejamame su jos 23–55 straipsniais.
- 95 Vadinasi, minėtose direktyvose numatytų viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūrų nepaisymas neproporcingas tokio tikslo požiūriu.
- 96 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pasakyti, kad Austrijos Respublika negali veiksmingai remtis SESV 346 straipsnio 1 dalies a punktu, Direktyvos 92/50 4 straipsnio 2 dalimi ir Direktyvos 2004/18 14 straipsniu siekdama pateisinti šiose abiejose direktyvose numatytų viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūrų nesilaikymą.

Pirotechnikos leidimų spausdinimo paslaugų pirkimo sutartys

Šalių argumentai

- 97 Komisija teigia, kad pirkimo sutartys dėl pirotechnikos leidimų gamybos, kai jų vertė neviršija šiose direktyvose nurodytų verčių, vis tiek turi būti sudaromos paisant SESV nurodytų principų, ypač įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas.
- 98 Anot Komisijos, pagal bendruosius vienodo požiūrio ir nediskriminavimo dėl pilietybės principus, iš kurių kyla skaidrumo pareiga, reikalaujama, kad dėl minėtų sutarčių sudarymo būtų paskelbtas pakankamai viešas konkursas.
- 99 Ši institucija pažymi, kad net jeigu pirkimo sutarties dėl pirotechnikos leidimų gamybos vertė atrodo gana maža, tokia sutartis dėl savo techninių ypatumų galėtų kelti kitų valstybių narių įmonių susidomėjimą. Taigi egzistuoja aiškus tarptautinis susidomėjimas, nes įmonių, gaminančių saugiuosius tapatybės dokumentus, rinka yra specializuota, maža ir internacionalizuota, o geografinis artumas nėra saugiųjų dokumentų gamybos pirkimo sutarčių vykdymo reikalavimas.
- 100 Be to, Komisija nurodo aplinkybę, kad pati ÖS yra gavusi vizų ir pasų spausdinimo užsakymų iš įvairių valstybių narių, o tai yra labai svarus požymis, rodantis aiškų tarptautinį susidomėjimą.
- 101 Austrijos Respublika dėl pirkimo sutarčių, kurių vertė mažesnė už numatytą Sąjungos teisėje, atsako, kad pagrindiniai principai, kuriais remiasi Komisija, netaikomi. Atsižvelgiant į mažą šių sutarčių vertę, pasakytina, kad Komisija neįrodė aiškaus tarptautinio susidomėjimo.
- 102 Be to, tai, kad ÖS gamina saugiuosius dokumentus kitoms valstybėms narėms, neįrodo, jog esama aiškaus tarptautinio susidomėjimo pirotechnikos leidimų spausdinimo pirkimo sutartimis.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 103 Pirmiausia primintina, kad šalys neginčia, jog numatoma pirkimo sutarčių dėl pirotechnikos leidimų gamybos vertė yra 56 000 eurų, t. y. suma, gerokai mažesnė už direktyvose 92/50 ir 2004/18 nustatytą viešojo paslaugų pirkimo sutartims. Todėl nėra iš šių direktyvų kylanti pareiga rengti viešųjų pirkimų procedūrą.
- 104 Tačiau, vadovaujantis suformuota jurisprudencija, sudarant pirkimo sutartis, kurios, atsižvelgiant į jų vertę, nepatenka į viešojo pirkimo sutarčių sudarymo srities direktyvų taikymo sritį, vis dėlto taikomos SESV pagrindinės teisės normos ir bendrieji principai, visų pirma vienodo požiūrio ir nediskriminavimo dėl pilietybės principai, ir iš jų kylanti skaidrumo pareiga, jei šios sutartys kelia aiškų tarptautinį susidomėjimą (2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Tecnoedi Costruzioni*, C-318/15, EU:C:2016:747, 19 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 105 Šiuo klausimu primintina, kad būtent Komisija privalo įrodyti, jog atitinkama pirkimo sutartis kelia aiškų kitoje nei perkančiosios organizacijos valstybėje narėje įsteigtos įmonės susidomėjimą, ir negali remtis jokia panašaus pobūdžio prezumpcija (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Komisija / Airija*, C-507/03, EU:C:2007:676, 32 ir 33 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 106 Dėl objektyvių kriterijų, kurie gali parodyti aiškų tarptautinio susidomėjimo buvimą, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad tokie kriterijai gali būti, be kita ko, tam tikro dydžio atitinkamos sutarties vertė kartu su darbų atlikimo vieta arba techniniais sutarties ypatumais ir specifinėmis atitinkamų prekių savybėmis (šiuo klausimu žr. 2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Tecnoedi Costruzioni*, C-318/15, EU:C:2016:747, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 107 Nors, kaip tvirtina Komisija, tokio tarptautinio susidomėjimo buvimą negalima nustatyti vien pagal pirkimo sutarties vertę, nes būtina atlikti bendrą kitų kriterijų ir visų reikšmingų konkretaus atvejo aplinkybių vertinimą, pažymėtina, kad pirkimo sutartis dėl pirotechnikos leidimų gamybos skiriasi ne tik savo gana maža verte, bet ir itin techniniais ypatumais, dėl kurių, be kita ko, reikia paaisyti specialiu saugumo priemonių ir kyla su šių priemonių įgyvendinimu susijusių išlaidų.
- 108 Dėl Komisijos nurodytos aplinkybės, kad tai, jog ŪS iš įvairių užsienio valstybių yra gavusi vizų ir pasų spausdinimo užsakymų, yra svarus požymis, rodantis aiškų tarptautinį susidomėjimą, pasakytina, kad ši aplinkybė yra nereikšminga kalbant apie pirotechnikos leidimų spausdinimą.
- 109 Šiomis aplinkybėmis Komisijos nurodytų požymių nepakanka norint įrodyti, kad minėtos pirkimo sutartys kelia aiškų tarptautinį susidomėjimą.
- 110 Kadangi Komisija neįrodė savo teiginių, jos ieškinys turi būti atmestas tiek, kiek jis susijęs su aptariamų pirotechnikos leidimų spausdinimo paslaugų pirkimo sutartimis.
- 111 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad, pirma, sudarydama pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų ir kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų gamybos paslaugų pirkimo sutartis tiesiogiai su ŪS, nepaskelbusi Europos Sąjungos masto viešųjų pirkimų konkurso, ir, antra, palikdama galioti nacionalinės teisės nuostatas, įpareigojančias perkančiąsias organizacijas šias paslaugų pirkimo sutartis sudaryti tiesiogiai su šia bendrove, Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 92/50/ 4 straipsnio 2 dalį ir 8 straipsnį, siejamus su jos 11–37 straipsniais, ir Direktyvos 2004/18 14 ir 20 straipsnius, siejamus su jos 23–55 straipsniais.
- 112 Likusią ieškinio dalį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 113 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 114 Nagrinėjamoje byloje Komisija ir Austrijos Respublika reikalavo, kad atitinkamai iš kitos proceso šalies būtų priteistos išlaidos.
- 115 Šio reglamento 138 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes. Nagrinėjamu atveju, kadangi Komisijos ieškinys buvo patenkintas, išskyrus dalį, susijusią su pirotechnikos leidimų spausdinimo paslaugų pirkimo sutartimis, taikant šią nuostatą reikia nuspręsti, kad, be savo išlaidų, Austrijos Respublika padengia keturis penktadalius Komisijos bylinėjimosi išlaidų.
- 116 Komisija padengia vieną penktadalį savo bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Sudarydama pasų su lustu, laikinųjų pasų, leidimų gyventi, tapatybės kortelių, kredito kortelės pavidalo vairuotojo pažymėjimų ir kredito kortelės pavidalo transporto priemonių registracijos dokumentų gamybos paslaugų pirkimo sutartis tiesiogiai su *Österreichische Staatsdruckerei GmbH*, nepaskelbusi Sąjungos mastu viešųjų pirkimų konkurso ir palikusi galioti nacionalinės teisės nuostatas, įpareigojančias perkančiąsias organizacijas šias paslaugų pirkimo sutartis sudaryti tiesiogiai su šia bendrove, nepaskelbus Sąjungos mastu viešųjų pirkimų konkurso, Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo 4 straipsnio 2 dalį ir 8 straipsnį, siejamus su jos 11–37 straipsniais, ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos 14 ir 20 straipsnius, siejamus su jos 23–55 straipsniais.**
- 2. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 3. Austrijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir keturis penktadalius Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidų. Europos Komisija padengia vieną penktadalį savo bylinėjimosi išlaidų.**

Parašai.